

POSTANOWIENIE

Dnia 10 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z powództwa J. O.

przeciwko Sądowi Rejonowemu w W.

o zaległe wynagrodzenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 10 stycznia 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S.

z dnia 29 października 2015 r., sygn. akt IV Pa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 29 października 2015 r. oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego w S. z dnia 11 marca 2015 r., którym oddalono powództwo J. O. - kuratora zawodowego - o zasądzenie od pozwanego Sądu Rejonowego w W. zaległego - w związku z niedokonaniem waloryzacji - wynagrodzenia za pracę.

Skargą kasacyjną powód zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego w S. w całości, zarzucając mu:

- 1) naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na wynik sprawy, to jest: art. 316 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., art. 386 § 4 k.p.c.;
- 2) naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest:
 - a) art. 14 ust. 1, 1a i 1b ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach

sądowych w związku z art. 2 pkt 4, art. 4 ust. 2, art. 5 pkt 2 i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw w związku z art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy budżetowej na rok 2011 z dnia 20 stycznia 2011 r. w związku z art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 26 listopada 2010 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej w związku z art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy budżetowej na rok 2012 z dnia 2 marca 2012 r. w związku z art. 24 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 22 grudnia 2011 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej w związku z art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy budżetowej na rok 2013 z dnia 25 stycznia 2013 r. w związku z art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej w związku z art. 14 i art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. - ustawa budżetowa na 2015 r., przez ich nieprawidłową wykładnię i zastosowanie, polegające na braku zastosowania obowiązkowej waloryzacji wynagrodzenia powoda w oparciu o przepisy ustaw budżetowych, nieobowiązujące w dacie orzekania oraz nieuwzględnieniu okoliczności, iż brak realizacji ustawowej waloryzacji w danym roku budżetowym nie wyłącza możliwości sądowej waloryzacji należnych pracownikowi świadczeń;

b) art. 358¹ § 3 Kodeksu cywilnego w związku z art. 300 Kodeksu pracy w związku z art. 105 oraz art. 14 ust. 1, 1a i 1b ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych w związku z art. 2 pkt 4, art. 5 pkt 2 i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw przez ich nieprawidłowe zastosowanie, polegające na braku rozważenia i zastosowania mechanizmu sądowej waloryzacji w stosunku do wynagrodzenia za pracę należnego powodowi, w sytuacji gdy obowiązek waloryzacji został przewidziany w warunkach zatrudnienia powoda, a pozwany pracodawca nie wypłacił powodowi jako pracownikowi świadczenia w zwaloryzowanej wysokości oraz nieuwzględnieniu, iż w okolicznościach sprawy doszło do istotnej zmiany siły nabywczej pieniądza po powstaniu zobowiązania, co w świetle interesów stron i zasad współżycia społecznego uzasadniało przeprowadzenie sądowej waloryzacji świadczeń powoda (waloryzacji *ex aequo et bono*);

c) art. 18^{3b} § 1 pkt 2 Kodeksu pracy w związku z art. 18^{3c} § 1 i 2, art. 18^{3a}

§ 1 i 2 i art. 18^{3d} Kodeksu pracy w związku z art. 105 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1, 1a i 1b ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych w związku z art. 2 pkt 4, art. 5 pkt 2 i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej, przez ich nieprawidłowe zastosowanie, tj. nieuwzględnienie okoliczności, iż ustawowe zobowiązanie do waloryzacji wynagrodzenia pracownika i równoczesne wykluczanie przeprowadzenia tej waloryzacji prowadzi do nieprzejrystego ukształtowania systemu wynagrodzeń grupy pracowników - kuratorów sądowych, a przez to naruszenia zakazu nierównego traktowania pracowników, brak uwzględnienia okoliczności, iż arbitralność i dowolność w kształtowaniu wysokości wynagrodzenia prowadzi do dyskryminacji pracowników, a także brak zasądzenia żądanej kwoty, pomimo tego, iż w stanie sprawy wyczerpane zostały przesłanki dyskryminacji powoda, przemawiające za zasądzeniem żądanej kwoty także jako odszkodowania.

Stosownie do art. 398⁴ § 2 k.p.c. powód wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., argumentując, iż w niniejszej sprawie występują istotne zagadnienia prawne o dużej doniosłości dla praktyki, które nie doczekały się dotąd wyjaśnienia ani w doktrynie, ani w orzecznictwie. Zagadnienia te, zdaniem skarżącego, mają podstawowe znaczenie dla prawidłowego rozumienia i stosowania norm prawa pracy, dotyczących zasad kształtowania wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej. Skarżący sprowadził zagadnienia do czterech pytań:

1) Czy dopuszczalne jest rozstrzyganie o prawach i obowiązkach stron stosunku pracy w oparciu o przepisy ustaw budżetowych nieobowiązujących już w chwili orzekania, uchwalanych zgodnie z art. 219 ust. 1 Konstytucji na rok budżetowy i określanych w nauce prawa jako ustawy skonsumowane, bądź zrealizowane po upływie tego roku; a jeśli tak, to gdzie należy upatrywać podstaw ich dalszego obowiązywania?

2) Czy ukształtowany w art. 14 ust. 1b ustawy o kuratorach sądowych w związku z art. 2 pkt 4, art. 5 pkt 2 i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej mechanizm waloryzacji świadczeń kuratorów sądowych, odwołujący się do przepisów ustaw budżetowych w danym roku budżetowym, eliminuje możliwość sądowej waloryzacji

świadczeń?

3) Czy w zakresie pozostałej części niewypłaconego pracownikowi wynagrodzenia za pracę możliwa jest waloryzacja świadczeń według kryteriów określonych w art. 358¹ § 3 Kodeksu cywilnego w związku z art. 300 Kodeksu pracy?

4) Czy niespójność norm ustawowych określających zasady kształtowania wynagrodzenia pracowników sfery budżetowej, prowadząca do nieprzejrzystych zasad ich wynagradzania może podlegać ocenie sądów pracy z punktu widzenia naruszenia zasad równego traktowania pracowników?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie spełnia warunków uzasadniających jej przyjęcie do rozpoznania.

Zagadnienia prawne, których wyjaśnienia domaga się skarżący, zostały już rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2016 r., III PK 15/16; z dnia 30 listopada 2016 r., III PK 13/16; z dnia 30 listopada 2016 r., III PK 14/16). Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 listopada 2016 r. wskazał, że corocznie uchwalane ustawy budżetowe obowiązują w kolejnych latach budżetowych, co jednak nie oznacza, że z upływem roku budżetowego przestają obowiązywać, choćby dlatego, że wszelkie roszczenia z danego roku budżetowego podlegają weryfikacji na podstawie przepisów adekwatnej rocznej ustawy budżetowej. Uznał, że sądy powszechne nie mają jurysdykcji do korygowania ani naprawiania ustaw budżetowych lub okołobudżetowych w celu usunięcia potencjalnych kolizji z ustrojowymi mechanizmami waloryzacji wynagrodzeń kuratorów sądowych. Sąd Najwyższy wskazał, że mechanizm ustawowej waloryzacji wynagrodzeń za pracę ukształtowany przepisami pragmatyk służbowych lub pracowniczych, ściśle regulujących zasady i wysokość ustalania wynagrodzenia za pracę w nawiązaniu do regulacji budżetowych, wyklucza waloryzację na podstawie art. 358¹ § 3 k.c. Przepisy Kodeksu cywilnego mogą być bowiem w stosunkach pracy odpowiednio stosowane wyłącznie w sprawach nieunormowanych przepisami prawa pracy i pod warunkiem ich niesprzeczności z

zasadami prawa pracy. Dlatego mechanizm ustawowej waloryzacji wynagrodzeń za pracę wyklucza waloryzację umowną albo jurysdykcyjną. Ponadto zauważył, że cywilna waloryzacja takich świadczeń na podstawie art. 358¹ § 3 k.c. i tak byłaby możliwa tylko w razie istotnej zmiany siły nabywczej pieniądza po powstaniu zobowiązania, podczas gdy na ogół przyjmuje się, że nawet utrzymująca się dłużej nieznaczna (ekonomicznie „umiarkowana”) inflacja pieniądza jest objęta normalnym ryzykiem kontraktowym, które w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań pieniężnych znajduje zaspokojenie zasądzonymi roszczeniami odsetkowymi.

Odnosząc się do rzekomego naruszenia zasady równego traktowania, Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 listopada 2016 r. zauważył, że ujawniony i kontestowany w skardze kasacyjnej stan rzeczy dotknął nie tylko kuratorów sądowych, ale w podobny sposób także innych zatrudnionych w wymiarze sprawiedliwości, w tym sędziów, prokuratorów oraz pracowników administracyjnych. Nie doszło zatem do nierównego traktowania ani dyskryminacji płacowej skarżącego w porównaniu z innymi zatrudnionymi w sektorze publicznym, którzy są wynagradzani z uwzględnieniem corocznych ustaw budżetowych. Ponadto ze względu na globalny kryzys finansowo-ekonomiczny w spornych okresach, wynagrodzenie nie wzrastało na ogół także w prywatnych sektorach zatrudnienia, przeciwnie - liczne grupy zatrudnionych godziły się często na brak podwyżek wynagrodzeń za pracę albo ze względów ekonomicznych niejednokrotnie traciły pracę.

Powyższe rozważania znajdują zastosowanie w niniejszej sprawie, z uwagi na tożsamość stanu faktycznego i prawnego. W związku z tym brak jest publicznoprawnej podstawy do merytorycznego rozpoznania skargi kasacyjnej powoda, albowiem zagadnienia prawne, na które powołał się skarżący, zostały wyjaśnione w orzecznictwie, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę wyrażonych tam poglądów.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. postanowił jak w sentencji.

